

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ács: eltemették: (január-február) Simon Lászlót, Kiss Ferencet, Molnár Lajosné, Róka Józsefet

Kömlöd: megkeresztelték Adetola Inioluwa, Netrebenka Natália

Nagyigmánd: Megkereszteltük: Schulmann Emma
Eltemették: Orbán István, Halom Viktória, Kéring Pál, Orbán Lászlóné

A BÖJTRŐL NAGYIGMÁNDON

Református ember számára a böjt kettős érzéseket hoz. Egyfelől nem igazán tudunk és akarunk mi azonosulni a katolikus hagyományokkal, másfelől a „lélekben böjtölés” azért kicsit megkerülésének, eltussolásának tűnik a testi böjtnek. Újabban egyre több református testvérünktől, lelkészársamtól hallok, hogy böjtölnek. Másfelől a lelki igény is megnőtt, s ha nem is mondunk le: húsról, cigarettáról, italról, helyette megpróbálunk lemondani olyan hibáinkról, bűneinkről, melyek már minket is zavarnak. S emellett persze elmélyülünk: olvassunk a Bibliát, többet imádkozunk, talán másokért is, és elmegyünk olyan egyházi alkalmaikra is, melyekre talán jellemzően nem szoktunk.

A böjt megkerülhetetlen. Urunk is böjtölt. Negyven napig a pusztában, mielőtt elkezdte volna nyilvános működését. De emellett egész élete böjt, vagyis lemondás volt, ahogyan a Filippi levél 2. részében is olvassuk: „ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgáló formát vett fel”. Lemondott isteni fenségéről, hogy minket a szenvedése és halála által megváltson. A legcsodálatosabb böjt, értünk.

Nagyigmándon is készültünk a

böjtre, ami más alkalmakat szintén magába ölelt. Március 2-án színházba mehettünk megnézni a „Perelj, Uram... című előadást Székesfehérváron. Nekünk ez a darab különösen fontos, hiszen a két mártír lelkész, Szikszai János és Mansbart Antal története hozzánk kötődik. Ugyan Csákbérenyben szolgáltak, de a történelem sodrára Nagyigmándra hozta őket mártírhalált halni. Emléküket és példájukat hűséggel próbáljuk megőrizni, minden év március 15-én és július 12-én megemlékezvén róluk is.

Böjti hetünket is a szokott rend szerint megtartottuk, a böjtfői úrvacsorát megelőző esteken. Szolgált nálunk Barta Zsolt, Soós Szilárd és Szépné Czippán Noémi. Más-más igék kapcsán, de ugyan arról: böjttben megerősödni, hitben még szilárdabbakká válni, Istenhez közeledni.

Hitvallásos alkalmak sora, keresztyénységünk és nemzetünk melletti kiállás időszaka. Közben jönnek-mennek az időjárási frontok, sokszor megkínózva bennünket. Süvítenek a böjti szelek, hogy egész lényünk belé remeg. De Istennek hála, hitünk alapja rendíthetetlen. Krisztuson áll. S Ő vezet minket át a böjti 40 napon a nagypénteki és húsvéti diadal felé...

Sugár Tamás

MILYEN A BIBLIAISMERETED?

Apostolok Cselekedetei 13,26-41
Pál apostol a tiszta evangéliumot hirdeti, a tényeket Jézussal kapcsolatosan, amelyet alátámaszt néhány ószövetségi Igével, majd meghirdeti az igehallgatók számára a bűnök bocsánatát. Sokszor jön jól a bibliaismeret. Ma, amikor annyiféle ember jön házakhoz, és kopogtatnak be, és hadarják a megtanult, összeválogatott Igéket a Bibliából össze-vissza, amelyekkel jól megkeverik a már régóta templomba járó embereket, fontos tisztán látnunk, és fontos minél több Igét ismernünk. A hitükért börtönbe zárt lelkészek mondták el, hogy milyen nagy hasznát tudták venni a bibliaismeretüknek, amikor reményvesztett, elcsüggedt, elkeseredett raboknak tudták az örömhír Igéit hirdetni, és Krisztus szavaival tudtak lelket önteni ezekbe a testileg-lelkileg megnyomorodott emberekbe. Sokan – akik megérték a szabadulást – beszámoltak arról, hogy ezek nélkül az Igék nélkül feladták volna, és közel sem biztos, hogy megérték volna a szabadulás örömét. „Mint az arany alma ezüst tányéron: olyan a helyén mondott igé!” – mondja bölcs Salomon Példabeszédek könyvében (25. rész, 11. vsz.).

Sohasem tudhatod, hogy mikor lesz szükséged arra, hogy egy bajbajutott társadnak segíteni tudj. Van olyan helyzet, amikor olyan súlyos beszélgetésbe csöppensz, vagy éppen konkrétan téged tisztel meg valaki a bizalmával, és elmond olyan bizalmas dolgot, amelyre hirtelen magadtól nem tudsz mit mondani. Istennek van üzenete minden helyzetre. Legyél te is ezeknek az üzeneteknek a birtokosa!

Kovács Tamás

Református hitéleti lap

XXIII. évfolyam 3. szám

2019. március

KÁLVIN JÁNOS - A BÖJTRŐL

Kálvin János Institució-ja a 4. könyv, 12. fejezetének 15-21. pontjaiban tárgyalja a böjtöt. Ezekből válogatott idézeteket olvashatunk.

A szent és törvényes böjtnek három célja van. Vagy azért élünk vele, hogy megsanyargassuk és leigázzuk a testet, hogy ne féltelenkedjék, vagy azért, hogy jobban felkészüljünk az imádkozásra és a szent dolgokon való elmélkedésre, vagy azért, hogy Isten előtti alázatunk bizonyítéka legyen, amikor szeretnénk beismerni előtte, hogy bűnösök vagyunk. Az első célnak nem mindig van helye a nyilvános böjtölésben, mert minden testnek más az alkata és az egészségi állapota, ezért a magános böjt jobban talál ide. A második cél mindkét területen alkalmazható: egyrészt az egész egyháznak is, másrészt minden egyes hívőnek is szüksége van ilyen felkészülésre az imádsághoz. A harmadikra ugyanez áll. [...]

Így amikor Pál és Barnabás kezeiket az antiókhiaiakra vetették, hogy ezzel szolgálatukat amely nagyon jelentős volt, még inkább Istennek ajánlják, az imádságot összekapcsolták a böjttel. Ők ketten ezután is mindig imádsággal egybekötött böjtöt tartottak, valahányszor szolgát állítottak valamelyik egyház élére. Általában a böjttől semmit nem vártak, mint azt, hogy élénkebben és kitartóbban tudjanak imádkozni. Biztosan tapasztaltuk, hogy ha teli a hasunk, elménk nem emelkedik fel úgy Istenhez, hogy szívünket is komoly és buzgó érzésű imádságra készítse, és ebben állhatatosan ki is tartson. [...] Ilyen volt Nehémiás böjtje is, amikor népe megszabadításáért még nagyobb igyekezet-

tel akart Istenhez imádkozni. [...]

De nehogy valakit megtéveszsen a szó, határozzuk meg, hogy mi a böjt. Mi ugyanis nem egyszerűen csak ételtől való tartózkodást vagy mértéktartást értünk alatta, hanem valami mást. Az istenfő emberek életét józanságnak és mértékletességnek kell szabályoznia, hogy egész életük, amennyire lehet, voltaképpen valamiféle böjt legyen. De emellett van időleges böjt is, amikor lemondunk valamiről a

nyebb mennyiséget és könnyebb ételt veszünk magunkhoz, inkább szükséges, mintsem élvezet okán.

De elsősorban mindig arra kell figyelni, hogy semmiféle babonáság ne üsse fel a fejét, amint az korábban megtörtént az egyház nagy kárára. Mert sokkal jobb lenne egyáltalán nem böjtölni, mint szorgalmasan gyakorolni úgy, hogy közben meg van rontva hamis és veszélyes vélekedésekkel, amire gyorsan hajlik a világ, ha a lelké-

szokásos életformából, akár egy napra, akár egy bizonyos időszakra, és a mindennapos táplálkozás terén a szokásosnál keményebb és szigorúbb megtartásra fogjuk magunkat. Ennek három eleme van: az idő, a táplálék minősége és a mértéktartás. Az idő alatt azt értem, hogy böjtölve végezzük el azokat a cselekedeteket, amelyekért beállítottuk a böjtöt. Ha például valaki nyilvános könyörgésért böjtöl, akkor étlen fogjon hozzá. A táplálék minősége abból áll, hogy hiányzik belőle minden gazdag fogás, megelégszünk az egyszerű és köznapi eledellel, és ínyünket nem kényeztetjük semmiféle nyalánksággal. A táplálék mennyisége abban áll, hogy a szokásosnál szeré-

szekek hűséggel és bölcsen nem állják útját. Legelőször is, mindig azt kell sürgetniük, amit Jóel tanít: *szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat (Jóel 2,13)*; vagyis figyelmeztessék a népet arra, hogy Isten a böjtöt önmagában nem becsüli sokra, csak ha együtt jár vele a szív belső felindulása, a bűn és önmagunk megutálása, az igaz alázat és az Isten félelméből fakadó őszinte szomorúság. Sőt, a böjt csupán azért hasznos, mert mintegy alacsonyabb rendű segédeszköz járul ezekhez. Isten ugyanis semmit sem utál jobban, mint azt, ha az emberek, szívük tisztasága helyett, külsőségeket és látszatot dobva elébe, be akarják őt csapni.

Deák László, Kömlöd

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz!

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császárs, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlöd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlöd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

A BÖJT JELENTŐSÉGE ÉS HELYES GYAKORLATA

¹⁶Amikor pedig böjtöltök, ne nézzetek komoran, mint a képmutatók, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek böjtölésüket. Bizony mondom nektek: megkapták jutalmukat. Mt 6,16

Az újszövetségi korban a böjt fontosságát és gyakorlatát az Ószövetségből vették át. Jézus a zsinagógai hagyományokon nevelkedett, ahogyan többen is tanítványai közül. A zsinagógától való elszakadásig gyakorolták magukat az ottani istentiszteletben. A böjtről alkotott felfogásuk a judaizmusból ered.

Az ószövetségben a böjtre vonatkozó héber kifejezés a) צוֹם (cóm), amely igeként böjtölést, főnévként böjtöt, a böjtre vonatkozó időszakot fejezi ki és az ételtől, italtól való tartózkodásra vonatkozik, különösen a bűnbánat és gyász idejében. Eredetileg, a mózesi rendelkezés szerint egy böjti nap volt Izrael népe életében, ez az engesztelési naphoz kötődött. A fogságot követően alakultak ki a további böjti időpontok. Zakariás könyve például már négy böjti hónapot említ meg: „Ezt mondja a Seregek Ura: A negyedik, az ötödik, a hetedik és a tizedik hónapban tartott böjt vidám örvendezésé és boldog ünneppé változik majd Júda házában. Csak szeressétek az igazságot és a békességet” (Zak 8,19)! A fogságból hazatérve Ezsdrás és Nehémias is hirdette meg böjtölést (Ezsd 8,21-23; Neh 9,1).

Alkalmoszerűen történt böjtölés a fogság előtt is, például amikor Dávid király beteg, haldokló gyermekéért böjtölt: „Dávid könyörgött Istenhez a gyermekért; böjtöt tartott Dávid, és amikor hazament, a földön fekvő töltötte az éjszakát” (2Sám 12,16). Dávidról olvassuk szintén, hogy amikor Abnér halálát gyászolta, nem evett, sem kenyeret, sem semmi más egyéb ételt nem fogyasztott: „Még aznap eljött az egész nép, hogy étellel erősítsék Dávidot. Dávid azonban megesküdött: Úgy segítsen Isten most és ezután is, hogy napnyugtáig nem eszem sem kenyeret, sem semmi más” (2Sám 3,35)! Aháb király, amikor Illés próféta ítéletét meghallotta Nábót megölése kapcsán, akkor megalázkodott, bűnbánatot tartott és böjtölt: „Amikor Aháb meghallotta ezeket a szavakat, megszagatta ruháját, zsákruhát vett magára, böjtölt, zsákruhában is hált, és csendesen járt-

kelt” (1Kir 21,27).

Az intertestamentális korban egyes csoportok idegen hatásra a böjtöt az aszketizmus irányába vitték el. A böjt gyakorlásával isteni jutalom járt. A böjt segített révületbe esni és nyitottabbá válni az isteni üzenetre. Ebben a korszakban a böjt jelentőségéről olvashatunk többek között a Deuterokanonikus iratokban (Tóbiás 12,8; Judit 4,9). Josephus Flavius zsidó történetíró írja, hogy az esszénusok aszketikus gyakorlatához hozzátartozott a böjt (J.W. 2.8.5).

Különösen Ézsaiásnál olvasunk arról, hogy a böjt ne külsőséges magatartás legyen: „Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a jogtalanul fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és ösztörtörsz minden jármot” (Ézs 58,6)!

Az Újszövetségben az a görög szó, amely a böjtölést jelenti a νηστειόω (néstzeióó) Jézus maga is gyakorolta a böjtölést. Mózeshez hasonlóan, aki negyven napot böjtölt, amikor a Hóreb hegyén átvette Istentől a két kőtablettát, Ő is a messiási küldetésére készülve a pusztában böjtölt negyven napon át (Mt 4, 1-11). Amikor Jézus a helyes böjtről tanított, akkor ahogyan az alapigénken találjuk, a böjthöz kapcsolódó képmutatás ellen szövelt. A farizeusi gyakorlatban a böjt általában a hivalkodás eszközévé vált: hogy lássák az emberek, hogy ők böjtölnek és szenvedőként tekintsenek rájuk. A böjtnek Isten előtt kell történnie, titokban. Lukács említést tesz róla, hogy a farizeusok hetente kétszer böjtöltek (Lk 18,21). A zsidó hagyomány szerint, amikor Mózes másodjára ment fel a Sínai hegyre a tízparancsolatért, akkor csüörtörtökön ment fel és hétfőn jött le, ezért a judaizmusban ezen a két napon tartották a böjtöt.

A böjt általában önként vállalt, átmeneti gyakorlat, amelynek célja a hitéletben történő megerősödés: megerősödni az Isten iránti bizalomban, az Ő jobb megismerésében, a tiszta, Isten szerinti életben. Szolgálhatja az Isten előtti megalázkodást, öszinte bűnbánattartás kapcsolódhat hozzá. Az újszövetségben gyakran párosult a böjthöz az imádkozás, alamizsnálkodás gyakorlása.

Anna, Fánuel leánya, aki Ásér törzsből, a szétszórt törzsek egyikéből szár-

mazott, a jeruzsálemi templomban imádkozott és böjtölt „és nyolcvannégy éves özvegyasszony volt. Nem távozott el a templomból, hanem böjtöléssel és imádkozással szolgált éjjel és nappal” (Lk 2,37).

Az apostolok életében fontos szerepet tölt be a böjt szolgálatuk teljesítésének részeként. Amikor az első missziói útra kiválasztották a szolgálattelveket, akkor ezt böjtölés és imádkozás által tették: „Egyszer, amikor az Úrnak szolgáltak, és böjtöltek, ezt mondta a Szentlélek: Válasszátok ki nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyre elhívta őket” (ApCsel 13,2). Pál ír gyakori böjtöléséről: „hanem úgy ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói: sok türelemmel, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban, ⁵verésekben, bebörtönzésben, nyugtalan időkben, fáradásban, átvirrasztott éjszakákban, böjtölésben... (2Kor 6,4-5), „fáradásban és vesződségben, gyakori virrasztásban, éhezésben és szomjúságban, gyakori böjtölésben, hidegben és mezítelenségben” (2Kor 11,27).

A reformáció nem vetette el a böjtöt, hanem annak önkéntes jellegére tette a hangsúlyt. Azonban a rosszul értelmezett böjt inkább zavart kelt és rossz gyümölcsöt terem. A böjttel kapcsolatos reformációi gondolatokat tükrözi a II. Helvét Hitvallás XXIV. fejezete. A kolossébeliek között voltak, akik a böjtölést érdemszerző alázatoskodás eszközeként gyakorolták. Pál ez ellen emeli fel szavát, ahogyan a későbbi időben a reformátorok is a böjt helytelen használata ellen szövelnek, nem pedig a böjt ellen: „Ne vegye el tőletek a versenydíjat az, aki alázatoskodásban és angyalok iránti tiszteletben tetszeleg, látomásaival foglalkozik, saját bölcsességétől ok nélkül felfuvalkodik...” (Kol 2,18). A szövegben szereplő alázatoskodás mögött az aszketikus, túlzásba vitt böjt gyakorlata értendő.

A feltámadás ünnepére készülve az előttünk álló böjti időszakban éljünk a böjt áldott lehetőségével. Gondoljunk Jézus érettünk vállalt szenvedéseire, megaláztatására, megfeszítésére, hogy megtisztuljunk bűneinkből, hogy nagyobb örömünk legyen a feltámadás győzelméért, halál fölötti diadaláért és készüljünk a Messiás Jézus fogadására.

Vajs Tibor

ÉLET A DADI GYÜLEKEZETBEN

A Dadi Református Egyház-község nagy múltra tekint vissza. Mindig hűséges őrzője volt a református hitnek, Anyaszentegyházunk életében mindig aktívan részt vett, püspök lelkipásztor is szolgált benne.

Azonban a szép, mozgalmas múlt kevésnek bizonyulna ahhoz, hogy a ma emberét megszólítsuk. Mert nekünk ma kell reformátusnak, azaz Jézus Krisztus követőjének lennünk ahhoz, hogy a gyülekezetünk, a mi nagyobb családunk vonzó és hívogató lehessen. Életünk fontos kérdéseire nem magunktól találjuk ki a válaszokat. A református gyülekezet minden napjában, minden programjában, egymás felé végzett és a gyülekezeten kívül végzett szolgálataiban is Isten szavát kell igyekeznünk kutatni és a szerint élni és szolgálni.

A cél ma is az, hogy hogy mind a lelkipásztorok, mind a presbitériumi tagok és az egész gyülekezet igyekezzen egymást segítve, Istent szolgálva egy szeretet közösségként, „nagy családként” együtt élni, tevékenykedni. A mi kis családunk a felnőtt Örömhír kórus révén került be a gyülekezet életébe, majd a még frissen alakult Fénysugár Gyermek-és Ifjúsági kórus tagja lett kisfiunk.

De sok más program, alkalom zajlik Dadon, melyek közül néhányat most kiemelünk.

Minden hétfőn 7:45-8:00-ig hétkezdő- illetve minden pénteken ugyanebben az időpontban hézáró áhítatot tartanak a református templomban, melyen nem csak az iskolás gyermekeket, hanem bárkit szívesen látnak. Mindenkit szeretettel látnak bármely alkalmon. Szerdánként 18⁰⁰-tól bibliórán a gyülekezeti teremben.

Kéthetente szombatonként 16⁰⁰-tól ifjúsági alkalmon van a 6-12. osztályosok részére. A sok érdekes program mellett az „ifiseknek” tábor is szerveznek a kömlődi fiatal lelkipásztorral együtt. Tavaly például Bakony-szentkirályra jutottak el közösen.

Vasárnaponként 10³⁰-11³⁰-ig gyermek- és felnőtt istentisztelet várja az Isten Ígéje után érdeklődőket a templomban illetve a gyülekezeti házban. A felnőtt istentisztelet első részén a gyermekek szüleikkel együtt vesznek részt, majd a második felében a lelkész

asszony kíséri át a fiatalokat a gyülekezeti terembe folytatják az alkalmat igei történettel, játékkal, és még több szeretettel, kedvességgel.

Vasárnaponként 15:30-kb. 17:00-ig a Fénysugár Gyermek- és Ifjúsági kórus, majd 17:30- 18:30-ig a felnőtt Örömhír kórus tart próbát a gyülekezeti teremben. Mindkét alkalmon a jökevdv garantált. J

Havonta egyszer jótékonyági ruhaosztás van előre meghirdetett időpontban a parókia udvaron vagy a gyülekezeti teremben, melyre nem csak

reformátusokat és nem csak dadiakat várnak. Rendszeresen érkeznek ruha adományok, melyből bőven jut mindenkinek!

Isten áldása kísérje mindannyiunk fáradozását. További információért keresse fel a Dadi Református Egyház-község honlapját:

<http://www.refdunantul.hu/lap/dad/cikk/mutat/koszonto-19/>

Petrovszkiné Utry Anna Teodóra

HÁZASSÁG HETE BOKODON

Ünnepi alkalomra, 2018. február 10.-ére hívott, a Házasság hete emblémával jelölt plakát Bokodon a református templom bejáratánál. A plakát címe: **Randevű egy életen át.**

A plakát ígéje: **a szeretet egye inkább gazdagodjék bennetek ...** (Pál, filippiekhez írt levele 1 rész, 9. vers./ Hazánkban 2019-ben tizenkettedik alkalommal rendezték meg a Házasság hetét a keresztény egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával. Az országos rendezvénysorozat célja, hogy felhívja a figyelmet a házasság a család értékeire és fontosságára, valamint hogy segítséget nyújtson a házasságra készülőknek, vagy a párkapcsolati problémákkal szembesülőknek. A gondolat Angliából indult el.

A házasság hete rendezvényei ez évben február 10-17 ig tartottak.. Fővédnöke a köztársasági elnök felesége: Herczegh Anita.

2014 februárjában, a rendezvény arcai Süveges Gergő riporter és felesége Rudan Margit volt, akik négy gyermeket nevelnek. Így nyilatkoztak: egy életforma akkor lesz vonzó, ha azok, akik benne élnek, vonzóan élnek meg. Keményen meg kell dolgozni a kezdetben kialakult harmóniáért. Tudományos kutatások igazolják, hogy a családban élők, egészségesebbek és hosszabb ideig élnek.

Bokodon, az ünnepi istentiszteleten Kovácsné Gombos Tímea nagytisztele-

tű asszony hirdette az ígét János evangéliuma 15. rész 5. verse alapján: **Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki én bennem marad és én őbenne az terem sok gyümölcsöt.**

A jó házasság alapja a szeretet, a hűség a hit és az alázat. Szemléletes példákön keresztül mutatta be a házasság, a család szerepét, jelentőségét. Ez a hét az elköteleződés ünnepe, a szereplők társak egy életen át. (Személyes eseményeket idézett fel mivel a Bokodon és Dadon szolgáló Kovács lelkész-házaspár, három gyermeket nevel.)

A kerekévfordulós házaspárok az új asztalánál megerősítették fogadalmukat és fogadták házasságuk megáldását.

Ötven éve kötött házasságot Kozma László és Selmeczi Éva, negyven éve Akócs Vilmos és Vida Éva, akik e jeles eseményről írásos emléket kaptak.

A bekeretezett emléklapon, a férfi és a nő esküjének szövege, valamint a házaspárok imája van rögzítve, amelyet Simon András grafikusművész egyvonalas kifejező alátét rajza díszít. (Az alátétrajzon két kéz óvja-védelmezi a közepén elhelyezett családöt.)

Az ünnepi gondolatokra, felelt a záróének a 395.dicséret: **Isten szívén megpihenve forrjon szívünk egybe hát.**

Az emlékezetes ünnepi alkalmat szeretetvendégség zárta.

HÁLAADÓ ISTENTISZTELET DADON

Hálaadó ünnepi istentiszteletre hívatottak, 2019. március 3.-án délelőtt, Dadon, a református templom harangjai. Zsúfolásig megtelt a bensőséges hangulatot árasztó, felújított templombelső, ahol elsőnek Kovács Tamás helyi lelki-

emlékezetes prédikációját a Püspök úr. Egy fiatal pár áll egy esernyő alatt az erdő szélén. Egy ifjú férfi és egy fiatal nő. Beszédes alkotás, amely mély üzenetet hordoz!

A liturgia további részén, az ima szol-

ünnepegyüttesét. Czunyiné dr. Bertalan Judit a térség országgyűlési képviselője hozzászólásában, a kerek évfordulóról megjegyezve, hogy a most 271 éves templom, 300 éves jubileumi ünnepségén, az itt a

pásztor köszöntötte a vendégeket, valamint a gyülekezet tagjait.

A kezdő ének a 167. dicséret első versének eléneklése után, Máté László esperes úr szolgált, majd a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke Steinbach József hirdette Isten igéjét, Jóel próféta 3. rész alapján.

„Aztán kitöltöm majd a lelkeket minden emberre. Fiaitok és lányaitok prófétálni fognak, véneitek álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak.”

A próféta idejében a látomások útján üzent az Úr, ez a korszak lezárult, ma a Biblia az alap. Nem csak az elhívott prófétákra töltetik ki Isten Lelke, hanem mindenre, a gyerekekre, a szolgálókra, a férfiakra és a nőkre is. Isten választott népe, Jézus Krisztus által menekül meg a katasztrófáktól. A ma emberének azt üzeni: merjen nagyot álmodni! A dadiai mertek és itt az eredmény. A felújított toronysisak, már messziről fénylik és mutatja az irányt. Ezért adunk hálát a mai napon. Kérjük, hogy ezek az iránymutató jelek sokasodjanak, hogy keresztyén világunk megmaradjon!

Kortárs orosz festő (Leonid Artemov) egyik festményének említésével zárta

gálatát, Köntös László a Dunántúli Református Egyházkerületi főjegyzője végezte.

Kovács Tamás lelkipásztor ismertette a 271 éves református templom felújításának történetét. Teljesen új süveget kapott a torony rézlemez-borítással. Legutóbb 115 éve történt ilyen. De a torony nyílászárói is teljesen újak lettek, végül az egész templomkülső kapott egy szép festést.

Köszönetet mondott, Czunyiné dr. Bertalan Juditnak a térség országgyűlési képviselőjének, Józsa Sándornak a pályázat elkészítőjének, Ócsai Sándornak a templomtornyok mesterének, a közreműködő szerveknek, valamint a gyülekezet fáradszorgos tagjainak. Beszámolóját: egyedül Istené a dicsőség mondással fejezte be.

A dadai református gyülekezet ifjúsági és felnőtt kórusainak hangszerrel kísért énekei színesítették az ünnepi alkalmat. A kitűnő akusztika és a zenei kíséret felerősítette a Jézusról szóló zeneszámok mondanivalóját. A ifjúsági kórust Kovácsné Gombos Tímea nagytiszteletű asszony, a felnőttkórust Kovács Tamás lelkipásztor vezényelte.

Dénes Kata tanuló szavalata színesítette

kórusban éneklő gyermekek, illetve azok gyermekei szerepelnek majd. Nagyon fontos a hálaadás! Fontosak azok a jelek, amelyek napjainkban a templomtornyok jelentenek, mutatják a követendő irányt.

Ócsai Sándor a toronysisak építésének vezetője, akinek munkáját most már a dadai templom barokk tornya is jelzi, meleg szavakkal köszönte meg a bizalmat.

Az ünnepi istentisztelet minden résztvevő emlékgéget kapott, melyet a hittanos gyermekek készítettek, mindegyiket teljesen egyedien, ki-ki a saját ízlésének megfelelően. (E sorok írójának igéje: Ne félj, mert én veled vagyok! / Ézs. 41. 10./ A rajzot, Szabó Anna első osztályos tanuló készítette.)

Az ünnepi hálaadás, a Himnusz énekével zárult, majd szeretetvendégség keretében köszöntünk el, a vendégszerető gyülekezettől.

A helyi József Attiláról elnevezett kultúrházban, fotókiállítás örökítette meg a toronysisak cseréjének mozzanatait.

Szücs János

EGY KONFERENCIA TANULSÁGAI

A Tatai Református Egyházmegye Kocson tartotta presbitéri konferenciáját.

Rendhagyó módon csupán egy előadás volt melyet Gyimóthy Géza egyházmegyei gondnok tartott. A figyelemfelkeltő és elmét élénkítő előadás után tíz csoportban zajlottak a kiscsoportos foglalkozások. A továbbiakban közreadjuk a csoportvezetők által összefoglaltakat ebben alapszámunkban és a következőkben is.

Hisszük, hogy ezek között a megfogalmazások között ott található szeretett egyházunk megújulásának és gyarapodásának valamennyi végrehajtható tétele. Hisszük, ha egyen – egyenként valamit felvállalunk a megfogalmazott célok közül, akkor eljöhethet az ébredés amire annyira vágyunk. (a szerk.)

A presbitérium, mint testvéri közösség

– A csoportbeszélgetést vezette: Gyimóthy Géza (Tata) –

A presbitérium, mint testvéri közösség c. csoportban közel 25-en beszélgettünk és imádkoztunk és énekeltünk (Mindig Veled Uram, mindig Veled). Gyimóthy Géza 3 percben ismertette a Tata-tóvárosi gyakorlatot a havi presbitéri bibliaórát, a heti vas. esti áhítat, imaalkalmat, a női és férfikör imaalkalmat, kiemelve a rendszerességet, és az őszinte, nyílt légkört.

Horváth Róbert tatai presbiter a 3 házi istentiszteletéről szólt, mindig egy előre meghatározott téma van. Gonda István tatai presbiter kiegészítette, mint a tóvárosi vas. esti imaalkalmak állandó résztvevője.

Molnár István korábbi neszmeilyi gondnok, volt iskolaigazgató az egyházi fenntartású ált. iskola áldásairól, a reggeli áhítatokról beszélt, Ő is bízik, hogy felnőttkorba is kitart majd.

Bajcsai György és felesége Csépről a mini gyülekezet nehézségeiről, de ajánlásairól is biznyságot tettek.

Beke Zsigmond és császári gondnoktársa és egy presbitertársa is a császári énekkar újjászervezéséről is beszélt, és a heti bibliaóra áldásairól.

Tatabánya Óvárosból Smudla Béláné korábbi gondnok és Kovács Péterné az

imádság betegség-gyógyító erejéről szólt és a bibliaóra mellett a kis gyülekezetükben házi asszonykör is van.

Gyimóthy Gézáné a tóvárosi vas. esti imaalkalomról és a családi közös imádságokról szólt, szüntelen imádkoztatok. Gebauer Ferencné Vértesszőlősről: jó lenne, ha a vas. -i istentisztelet előtt lenne egy kis bibliaóra.

Farkas Lajos: Rédén van heti bibliaóra. Tar József Dunaalmás a presbitérium feladatáról beszélt, a 2. hozzászólásában elmondta, hogy 17 éve már özvegy, a folyamatos imádkozás milyen erőt ad számára.

Ökumenikus imahetet majdnem minden jelenlevő gyülekezetben megtartották. Józsa Tamás Bánhida: ahogy Tóvároson, ők is minden istentisztelet előtt imádkoznak.

Szenczi Sándor Ete: ott is van heti bibliaóra.

Topos Tibor Kocs: 2007 óta rendszeresen van heti bibliaóra, sajnos sok idős testvér már meghalt. Beszélt a reggeli munkakezdés előtti imádság erejéről.

Fikner József szőnyi gondnok a csütörtöki bibliaórák áldásairól beszélt, többen hangsúlyoztuk a bibliaolvasó kalauz fontosságát

Elénekeltek a Mindig Veled Uram, mindig Veled evangéliumi éneket (szinte mindenki), imádsággal fejeztük be az együttléteket, heten-nyolcan hangosan imádkoztunk családjaikért, lelkészeinkért gyülekezetünk tagjaiért, betegekért (külön Bárti Miklós esperes úrért), és a gyászoló családokért. Az Úr Jézus Krisztus legyen mindnyájunk őriző pásztora! **Ámen**

Gyimóthy Géza egyházmegyei gondnok, Tata

.....

Iskolafenntartás, mint presbitéri felelősség

– A csoportbeszélgetést vezette: Rokos Zsigmond (Dad) –

Keresztyén életre nevelés ez volt Gyimóthy Géza gondnok úr előadásának címe. A 4. részhez kapcsolnám ezt a csoportbeszélgetést – **Kapcsolódás a világhoz és a társadalomhoz.**

Történelmi áttekintés – korábban csak egyházi iskolák voltak a településeken.

A II. Világháború után, a szocializmusban szinte teljesen megszüntették az egyházi fenntartású iskolákat. Alapfokú iskola nem maradt egyházi fenntartásban. 1990 után nyílt újra lehetőség egyházi iskolák alapítására.

Miért aktuális ez a téma? Azért, mert sok oktatási, nevelési intézmény működik Egyházmegyéink területén. Érdemes felsorolni, mert kevesen ismerik mind egyiket: Tatai Ref. Gimnázium, Dadi Ref. Ált. Isk.; Vincze István Ref. Ált. Isk.; Launai Miklós Ált. Isk. és Művészeti Szakgimnázium; Kenderke Ref. Művészeti isk.; Hajnalszillag Óvoda. Ezekon kívül kettő családi napközi Tatan, Szeretetszolgálati intézmény Dunaalmáson és Kömlődön. Néhány kérdés és válasz azok részére, akik fontolgatják egy oktatási intézmény átvételét:

Vajon miért, milyen indíttatásból vállalkoznak a Fenntartók ezt a feladatot? Lehetőségként az iskola megtartására és küldetésként a keresztyén értékek megismertetésére és megtanítására. Nagyon pozitív megélés, hogy a gyermekeken keresztül elérjük a szülőket is.

Mi szükséges ahhoz, hogy megalapítható legyen egy oktatási intézmény? Legyen közmegegyezés: Önkormányzat, Fenntartó, Iskola(tantestület), Szülők, Felettes Egyházi szervezet között.

Hogyan és miben jelenik meg egy református intézmény a gyülekezet, a Presbitérium életében? Új testületet, pl. Igazgató Tanácsot kell működtetni. Az intézmény fenntartás megnöveli a feladatokat és felelősséget. Amennyiben nincs saját épület, bérleti szerződéseket kell kötni – általában a helyi önkormányzattal. Ez szintén komoly feladat.

Mikor mondja a Fenntartó, hogy jól működik az intézmény? A szülők elégedettek. Iskola esetén a továbbtanulási index magas, az 1. v. 2. helyre felveszik a gyermeket, az országos tanulmányi felmérések eredményei átlag feletti, a különböző ellenőrzések nem tárnak fel hiányosságokat., az iskolai munka nyugodt, keresztyéni légkörben működik.

Isten áldása kísérje minden Fenntartó Egyházközség munkáját!

Rokos Zsigmond gondnok, Dad

EGY KONFERENCIA TANULSÁGAI

A kisgyülekezetek presbitereinek felelőssége közösségük megtartásában.

– A csoportbeszélgetést vezette: Bogáth István (Kömlöd) –

Általános megállapításként hangzott el, hogy sokkal nagyobb teher rakódik a kis gyülekezetekben szolgáló presbiterekre, hiszen míg máshol meg tudják osztani a feladatokat, addig ezeken a helyeken az egyes emberre több feladat hárul.

A gyengén működő presbitériumok esetében pedig a gondnok szinte egyedül viseli a terheket és végzi el a szükséges feladatokat.

Itt már nem lehet azt mondani, hogy aki nem dolgozik ne vállaljon presbiteri tisztséget, hiszen úgy kell összevadászni az embereket, hogy legalább a minimális presbiteri létszám meglegyen.

Fontos cél, hogy ne klubszerű legyen, hanem Jézus útmutatása határozza meg cselekedeteinket. A kicsi gyülekezet is lehet élő, tehát ne görcsöljünk mindenáron a létszámbővülésért.

Döntsük el, hogy templomba járunk, vagy Istentiszteletre! Fordítsunk hangsúlyt az egyházfegyelemre!

Fontos, hogy a presbitérium látható legyen, a kívülállók is tudják azt, hogy kik ezek az emberek és mit akarnak. Legyen a társadalom felé is üzenet, kisugárzása a gyülekezetnek.

Bármennyire is nehezünkre esik, de Jézustól kapott feladatunk, hogy másokat is megszólítsunk. Kezdjük ezt családon belül, majd a szűkebb és később a bővebb környezetünkben.

A hittanra járó gyerekek szüleit találjuk meg! Áldozzunk rá időt, hogy a lelkeséssel együtt elmenjünk családot látogatni, melyet később magunk is megtehetünk. Fontos a közvetlen kapcsolattartás a gyülekezet tagjaival. Tudjunk egymásról!

Fogalmazzuk meg magunknak érzem-e a magam felelősségét Isten ügyének szolgálatában.

Éljünk az ima erejével, minden feladat előtt kérjünk erőt, vezessük be az imaközösségi együttléteket.

Mivel az iskolai hitoktatás nem gyarapítja a gyülekezetet, marad a személyes megszólítás, például azzal, hogy írott kiadványokat, gyülekezeti hírlevelet nem a postaládába dobjuk, hanem be-

csöngetve személyesen adjuk át.

Fordítsunk gondot az anyagi javakra, ne sajnáljuk a tized fizetését, a példák azt mutatják, hogy nem fog hiányozni az a pénz a házi költségvetésből, így teljesíthetjük a bibliai kérést is.

Példa van az un. imasétára is, mely jó alkalmat ad egymás jobb megismeréséhez és együtt könnyebb megmutatni, hogy vagyunk és léteünk, gyertek hozzánk. Szervezzük meg a gyülekezeti hittan foglalkozásokat, mert az iskolai-val csupán letudják a szülők, lelkészek a kötelezőt.

Bízassunk gyülekezeti tagokat a hittan tanári képzettség megszerzésére. Nem helyes, ha a lelkészek végzik azt a feladatot, hiszen nekik elsősorban a gyülekezeti élet gondozása a feladatuk. Legyen kötelességünk, gondoskodjunk róla, hogy ne a hittanpénz megszerzése legyen számukra a cél.

Bármilyen kevesen is vagyunk, osszuk meg a feladatokat, mert az egyes ember, akire túl sok teher nehezedik, előbb-utóbb belefárad és még őt is elvesztjük.

Tudjuk megfogalmazni, miért vagyok az egyházban?

Életünk legyen példa családunk, környezetünk számára.

A táboroztatásokból vegyük ki a részünket, nevesítsünk konkrét feladatokat így könnyebb munkásokat találni az aratáshoz. Szervezzük gyülekezeti kirándulásokat, hiszen a bizonyos fokú összezártság is közelebb vihet egymáshoz bennünket.

A lazább gyülekezeti programok talán jobban vonzzák a még kívülállókat.

Egy két helyről hangzott el sajnálkozó felvetés arról, hogy milyen rossz a helyzet, alapvetően azonban mindenki bizakodik a jövőben....

A beszélgetésben konkrét feladatokról kevés szó esett, talán azért is, mert a résztvevő tudatában vannak a tennivalóknak. Azonban, hogy ezeket hogyan csinálják, főleg hogyan kezdjék el, erre mindenképpen a jó példákat kellene bemutatni.

Továbbra is igény van az ilyen jellegű konferenciákra, melyet az is bizonyít, hogy nem örültünk a kicsöngetésnek.

A kétkedőknek és lankadóknak üzenjük, ne féljete Jézus Krisztussal abszolút többségben vagyunk!

Bogáth István
egyházmegyei főjegyző, Kömlöd

Női presbiterek szerepe

– A csoportbeszélgetést vezette: Bódis Jánosné (Kocs) –

„Légy csendes szívvel” Csiha Kálmánné kolozsvári lelkipásztornak az asszonyi hivatásról szóló gondolatit osztottam meg a jelenlévőkkel, akik 19 gyülekezetből érkeztek.

Női presbitereket az elmúlt 20 évben választottak a gyülekezetek, előtte csak egy-egy gyülekezetben voltak jelen. A diplomás presbiternők a saját tudásukkal segítik a gyülekezetüket / gazdálkodásban, könyvelésben, pályázatok elkészítésében, oktatásban stb./

Többen úgy fogalmazták meg, hogy „háttér munkákat” végeznek. /pl. szeret vendégség, idősök látogatása, tábor-szervezés, több helyen református bál és konfirmandus találkozások, filmvetítések, kirándulások /

Van ahol énekkart szerveztek, akik templomi és temetési szolgálatot is végeznek vagy „KÁNTÁLNÁK” karácsonykor, és szabadtéri istentiszteleten örömmel és közös új énekek tanulási-szával szolgálják az Úr Istent.

LEGFONTOSABBNAK TARTJÁK A PRESBITEREK SZEMÉLYES PÉLDAMUTATÁSÁT, A TISZTESSÉGES HELYTÁLLÁST, ÉS AZ EGYMÁSSAL VALÓ TÖRÖDÉST.

Jó gyakorlat a vasárnapi iskola, óvoda tartása játékos formában, míg a szülők a istentiszteleten imádkoznak, de családi imaköröket és házi úrvacsorát is szerveznek a presbiternők a családoknál. Segítik a lelkész munkáját, hogy minél több családot tudjon látogatni, ami a gyülekezet építésének fontos alapköve.

Követendő gyakorlat hogy havonta a presbiterek lelkigyakorlatot tartanak pl. a Káté újraismétlésével.

A bibliaórák délelőtt vannak, és minden vasárnap van ügyeletes presbiter, ők olvassák fel az általuk választott igét, természetesen lelkészi szolgálat mellett. De vannak, istentiszteletek, ahol a gyermekek imádkoznak és énekelnek, vezetik a gyülekezetet.

Egy idős hölgy gondolata volt, hogy meg kellene tanulni helyesen ragozni. Nem az ÉN, TE, Ő, a helyes, hanem az Ő az első /az ÚR ISTEN /, TE / a másik ember/, ÉN /magam az utolsó/.

Hálások voltak a Kocsi gyülekezetnek, hogy áttudták adni gondolatainkat.

Bódis Jánosné presbiter, Kocs

MÁRCIUS 15-RE EMLÉKEZVE

Ácson minden év március 15-én korszorú borítja be Koroknai Dániel egykori „kisdobos”, a valóságban tüzér, alig 16 évesen elhunyt fiú sírját. Síremléke mögött, a régi temetőből összegyűjtött sírkövek között egy másik is a szabadságharc idejére emlékeztet. Tóth Pál, ácsi lelkész, esperes és fia, Tóth Balázs, tanár, lelkész egy síremléket kaptak, egy sírban nyugszanak. Az atya, Tóth Pál a szabadságharc alatt volt egyházmegyénk espere. A gyülekezet iskolájában katonai kórház volt, több elesettet, betegségben elhunyt katonát temetett el Ácson Csémen. A zavaros időkben elveszett úrasztali ónkannak helyett 1849-ben készült új úrasz-

tali edény. Fiának sorsa, a szabadságharchoz fűződő viszonya ennél is érdekesebb. 1829-ben született Ácson, iskoláit a gimnázium 4. osztályáig szintén itt végezte (az ácsi iskola akkor még középiskolai képzést is adott). Apja könyvtárban a „Hadi történetek” című munkát szívesen forgatta, a katonaság is vonzotta. A kor viszonyait jellemzi, hogy német nyelvet tanulni megy Pestre (!), ahol az evangélikus gimnázium diákja lesz, majd Révkomáromba, innen Pápara ment tanulni. Itt érte 1848. A miniszterelnöki felhívásra, mely 10 zászlóalj felállítását szorgalmazta, ő is jelentkezett. Csorits ezredes a tüzérségi szakaszba vette fel. Részt vett a teljes szabadság-

harcban, volt a tábori lőszerkészlet, majd egy 6 fontos, illetve egy 12 fontos tüzérségi üteg parancsnoka is. Világos után Kassán bujkált, mint egy katolikus úr házi nevelője. Miután vizsgálat indul ellene, elmenekült. 1851-ben Pápan a gimnázium tanára lett. 1861-ben a Pápa melletti Takácsi gyülekezetébe ment lelkésznek, ahol 1867-ben elhunyt. Kívánságára hozták haza Ácsra, édesapja mellé eltemetni. Irodalmi munkássága is jelentős volt: a Pápai egyházmegyében a tanítói kör elnöke, s az e kör által alapított „Egyházmegyei Népiszkolai Közlöny” című lap szerkesztője volt. Megjelentek „Protestáns népiszkolai tanterv” és „Gazdaságtan tanítása a népiszkolákban” című művei.

Amikor március 15-én fejet hajtunk nemzetünk nagyjai előtt, Tóth Balázs személyén keresztül gondoljunk a sokszor névtelennek maradt hősökre is.

Gerecsei Zsolt

MESÉL A PARÓKIAKERT

„Íme, kiment a magvető vetni...”

(Máté 13, 3)

Mindenki várja a tavaszt. Örömmel tekintünk ki, amikor végre fényes, világos nap virrad ránk. Ha hűvösebb van is, alig várjuk, hogy kimehessünk a szabadba. Február elején, egy naposabb délelőttön, az autóból gyülekeztünk 94 éves tagját láttam, kiskapával a ház előtti kiskertben. Igen, igen, gondoltam, délután én magam is végre a kertbe készülök! Körülnézni, „kapirgálni”, metszeni, előkészíteni, tervezni... Gondolom, sokan vagyunk így. Nemcsak sétálni, napozni, levegőzni a szabadban, hanem ott dolgozni, kertészkedni, ültetgetni, vetni...

Ahogy Jézus mondja: Íme, kiment a magvető vetni... Miközben idén először mentem ki metszőollóval, kislűrészel, gereblyével, ez a mondat jutott eszembe. Meg az, hogy mennyi mindennek ez a kezdete. Én is így kezdtem a kertészkedő „szezon”. Jézus egyik legszebb példázatának is ez a tényszerű rövid mondat a kezdete. Mert mi van, ha nem megy ki a magvető? Ha nem akar vetni, ha nem áll munkába? Sajnos, igen sok kertben, elvadult földön látni, mi van akkor. És

még fájdalmasabb látni, amikor emberi életek nem akarnak elkezdni végre valamit. De a „magvető” attól magvető, hogy ez benne van a zsigereiben. Benne van az akaratóban. Szereti. Élveti. Bölcsessége, hogy aki aratni akar, vetnie kell.

Jézus egész lényében ez tükröződött: „kiment vetni”, mert magvető volt. Egyszerűen nem tehetett és nem tett mást, mint elkezdte a vetést: megszólalt és hirdette az evangéliumot. És ezzel mennyi minden kezdődött a teremtett világ életében, sok-sok ember csödbe ment, kislkott, vagy csak állóvíz életében. És ahogyan Jézus példázatában mondja, úgy ő maga sem mérlegelt, érdemes-e, mi lesz a sorsa az elvetett magnak, mennyi lesz a veszteség, a hiábavaló, a felesleges...

Ha mondjuk tavasz végén, nyáron, vagy ősszel mennék ki a parókia kiskertjébe, azonnal látszana, hogy ki mentem-e tavasszal, amikor annak volt

az ideje, hogy vessek. Ha ugye akkor nem kerül földbe a mag, kereshetném a termést, szégyellhetném magam az üres, gazos kert miatt.

Gondolkodom, miközben végre „kijöttem”. Kimegy a magvető - elhagyja „komfortzónáját”, kényelmét, lustaságát. Illetve: a magvetőnek épp az a komfortzónája, amikor beállhat a barázdába és teheti a dolgát. (Vagy ahogy ma teszi: felülhet a traktorra, feldübörög a gép és hull a vetőmag...) Gondolkodom. Kimegy a magvető vetni. Jézus mondja: a magvető az ígét hinti. Vajon a komfortzónám az, amikor kilépek a nyugalomból, és elkezdem hirdetni az evangéliumot? Ott, akkor, abban vagyok „én magam”, a magvető? Gondolkodom. Mire e sorok megjelennek, addigra bizonyosan valami már a földben lesz a megvett magok közül. És addigra hányszor megyek ki majd a világ nagy szántójának kis ácsi parcellájába, hogy újra beálljak a barázdába, és hintsem az ígét, szóljam az evangéliumot..Olyan magától értetődő „tavaszi” megújulással, mint ahogyan kimegy a magvető vetni...

Gerecsei Zsolt